SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	26/405
Dok.nr:	26/13456
Arkiv:	FA
Saksbehandler:	Oda Lie Engesæth
Dato:	20.05.2026

Oppstart planarbeid og høring av planprogram - kommuneplanens arealdel og kommunedelplan Sortland by

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 057/26	Formannskapet	11.06.2026
PS - 033/26	Kommunestyret	22.06.2026

Kommunestyret VEDTAK:
1. Kommunestyret vedtar oppstart planarbeid for revisjon av kommuneplanens arealdel (2017), kommunedelplan for Sortland by (2015) og kommunedelplan Kystsoneplan (2023), jf. Plan- og bygningsloven § 11-12.

2. Kommunestyret vedtar å sende felles planprogram for kommuneplanens arealdel og kommunedelplan for Sortland by på høring og offentlig ettersyn, jf. Plan- og bygningsloven § 11-13.

3 Til kapitel 3.4. Satsningsområder for arealdelen

Næring
Tilleggsforslag
1 Vurdere arealer til allsidige næringsformål i hele kommunen herunder også småskala tjenesteyting og produksjonsvirksomhet og om tiltak kan inkluderes i bomiljø.

2 Ivareta arealer og lokaliteter for å fremme landbruksnæringer inkludert småskala produksjon.

4 Grønne områder
Tilleggsforslag:
Vurdere avsetning av arealer for å behold kulturlandskap og eventuelt utvikle områder gjennom beiting eller andre tiltak.

5 Klima og miljø:
Tilleggsforslag
Tilrettelegge for allmenn tilgang til fjære og vann/sjø-områder.

6. Det innarbeides som del av planprogrammet følgende: I forbindelse med revisjon av Byplan vil kommunestyret at Bystranda, slik den ligger i dag skal tilbakeføres i plansammenheng til å bli et område der den opprinnelige stranden bevares og at området bygges opp til å bli et offentlig tilgjengelig utfartsområde.
7. Området med Kulturfabrikken, Minnelunden og Gerdas Hus ses i planmessig sammenheng som byutvikling under satsingsområde foreløpig kalt for «Kulturkvartalet».

8. Kommunestyret ber om at det utredes arealer og rammer for eventuell framtidig energiproduksjon i Sortland. Det skal særlig vurderes hvordan planen kan legge til rette for en enkel og forutsigbar etablering av mindre vindkraftanlegg gjennom arealavklaringer og planbestemmelser. Det skal også vurderes om det fins områder som kan være aktuelle for større energianlegg, herunder vindkraft, samt hvilke arealmessige forutsetninger som må være til stede dersom kjernekraft eller annen ny energiteknologi skulle bli aktuelt i framtiden. Utredningen skal ivareta hensynet til landbruk, reindrift, natur, landskap, friluftsliv, kulturmiljø, lokaldemokrati og øvrige samfunnsinteresser.

Innstilling fra Formannskapet - 11.06.2026 - 057/26

1. Kommunestyret vedtar oppstart planarbeid for revisjon av kommuneplanens arealdel (2017), kommunedelplan for Sortland by (2015) og kommunedelplan Kystsoneplan (2023), jf. Plan- og bygningsloven § 11-12.

2. Kommunestyret vedtar å sende felles planprogram for kommuneplanens arealdel og kommunedelplan for Sortland by på høring og offentlig ettersyn, jf. Plan- og bygningsloven § 11-13.

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING

1. Kommunestyret vedtar oppstart planarbeid for revisjon av kommuneplanens arealdel (2017), kommunedelplan for Sortland by (2015) og kommunedelplan Kystsoneplan (2023), jf. Plan- og bygningsloven § 11-12.

2. Kommunestyret vedtar å sende felles planprogram for kommuneplanens arealdel og kommunedelplan for Sortland by på høring og offentlig ettersyn, jf. Plan- og bygningsloven § 11-13.

Nye opplysninger

Kommunestyret behandling - 22.06.2026 - PS-033/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Tilleggsforslag fra Rødt , foreslått av Christoffer Ellingsen, Rødt

1 Til kapitel 3.4. Satsningsområder for arealdelen

-

Næring

Tilleggsforslag

1 Vurdere arealer til allsidige næringsformål i hele kommunen herunder også småskala tjenesteyting og produksjonsvirksomhet og om tiltak kan inkluderes i bomiljø.

2 Ivareta arealer og lokaliteter for å fremme landbruksnæringer inkludert småskala produksjon.

-

2 Grønne områder

Tilleggsforslag:

Vurdere avsetning av arealer for å behold kulturlandskap og eventuelt utvikle områder gjennom beiting eller andre tiltak.

3 Klima og miljø:

Tilleggsforslag

Tilrettelegge for allmenn tilgang til fjære og vann/sjø-områder.

4 Til kapitel: 5.4. Innspill til ny plan

Tilleggsforslag

I forbindelse med utsending for høring av planforslag skal minst en representant fra samtlige grunneiendommer i kommunen kontaktes direkte digitalt eller på annen måte med melding om at forslag til arealplan for hele kommunen er på høring.

Tilleggsforslag fra FRP, foreslått av Maroun Abou Zeid, Fremskrittspartiet

1. I forbindelse med revidering av kommuneplanens arealdel bes administrasjonen identifisere og vurdere egnede arealer som kan avsettes til fremtidig energiproduksjon basert på kjernekraft, herunder små modulære reaktorer (SMR).
2. Arealene skal vurderes ut fra hensyn til sikkerhet, miljø, infrastruktur, tilgang til kjølevann, nettilknytning og avstand til eksisterende bebyggelse.
3. Avsetting av areal innebærer ikke et vedtak om etablering av kjernekraftverk, men skal sikre kommunen nødvendig handlingsrom dersom slik teknologi blir aktuell i fremtiden.
4. Endelig vurdering av aktuelle områder legges fram for kommunestyret som del av behandlingen av kommuneplanens arealdel.

Begrunnelse:

Fremskrittspartiet ønsker at Sortland kommune skal være offensiv i arbeidet med fremtidens energiløsninger. Tilgang på tilstrekkelig kraft er avgjørende for både bosetting, verdiskaping og næringsutvikling. Ved å avsette aktuelle arealer allerede nå sikrer kommunen muligheten til å delta i fremtidige nasjonale satsinger på kjernekraft, uten at dette på forhånd binder kommunen til en utbygging.

Fellesforslag fra H, FRP, SP, foreslått av Einar Mårstad, Høyre

1. Det innarbeides som del av planprogrammet følgende: I forbindelse med revisjon av Byplan vil kommunestyret at Bystranda, slik den ligger i dag skal tilbakeføres i plansammenheng til å bli et område der den opprinnelige stranden bevares og at området bygges opp til å bli et offentlig tilgjengelig utfartsområde.
2. Området med Kulturfabrikken, Minnelunden og Gerdas Hus ses i planmessig sammenheng som byutvikling under satsingsområde foreløpig kalt for «Kulturkvartalet».

Tilleggsforslag H, SP, foreslått av Einar Mårstad, Høyre

Kommunestyret ber om at det utredes arealer og rammer for eventuell framtidig energiproduksjon i Sortland. Det skal særlig vurderes hvordan planen kan legge til rette for en enkel og forutsigbar etablering av mindre vindkraftanlegg gjennom arealavklaringer og planbestemmelser. Det skal også vurderes om det fins områder som kan være aktuelle for større energianlegg, herunder vindkraft, samt hvilke arealmessige forutsetninger som må være til stede dersom kjernekraft eller annen ny energiteknologi skulle bli aktuelt i framtiden. Utredningen skal ivareta hensynet til landbruk, reindrift, natur, landskap, friluftsliv, kulturmiljø, lokaldemokrati og øvrige samfunnsinteresser.

Votering:

Formannskapets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag fra Rødt pkt. 1, 2, 3 enstemmig vedtatt.

Forslag fra Rødt pkt. 4 falt;
5 stemmer for (1 MDG, 2 Rødt, 2 SV)
22 stemmer mot (12 H, 2 FRP, 2 SP, 1 INP, 4 AP, 1 V)

Forslag fra FRP falt;
7 stemmer for (2 FRP, 1 INP, 4 AP)
20 stemmer mot (12 H, 2 SP, 1 MDG, 2 Rødt, 2 SV, 1 V)

Forslag fra H, FRP, SP vedtatt;
23 stemmer for (12 H, 2 FRP, 2 SP, 1 MDG, 1 Rødt, 4 AP, 1 V)
4 stemmer mot (1 INP, 1 Rødt, 2 SV)

Forslag fra H, SP vedtatt;
18 stemmer for (12 H, 2 SP, 4 AP)
9 stemmer mot (2 FRP, 1 INP, 1 MDG, 2 Rødt, 2 SV, 1 V)

Kommunestyret PS - 033/26 VEDTAK:
1. Kommunestyret vedtar oppstart planarbeid for revisjon av kommuneplanens arealdel (2017), kommunedelplan for Sortland by (2015) og kommunedelplan Kystsoneplan (2023), jf. Plan- og bygningsloven § 11-12.

2. Kommunestyret vedtar å sende felles planprogram for kommuneplanens arealdel og kommunedelplan for Sortland by på høring og offentlig ettersyn, jf. Plan- og bygningsloven § 11-13.

3 Til kapitel 3.4. Satsningsområder for arealdelen

-

Næring

Tilleggsforslag

1 Vurdere arealer til allsidige næringsformål i hele kommunen herunder også småskala tjenesteyting og produksjonsvirksomhet og om tiltak kan inkluderes i bomiljø.

2 Ivareta arealer og lokaliteter for å fremme landbruksnæringer inkludert småskala produksjon.

-

4 Grønne områder

Tilleggsforslag:

Vurdere avsetning av arealer for å behold kulturlandskap og eventuelt utvikle områder gjennom beiting eller andre tiltak.

-

5 Klima og miljø:

Tilleggsforslag

Tilrettelegge for allmenn tilgang til fjære og vann/sjø-områder.

6. Det innarbeides som del av planprogrammet følgende: I forbindelse med revisjon av Byplan vil kommunestyret at Bystranda, slik den ligger i dag skal tilbakeføres i plansammenheng til å bli et område der den opprinnelige stranden bevares og at området bygges opp til å bli et offentlig tilgjengelig utfartsområde.

7. Området med Kulturfabrikken, Minnelunden og Gerdas Hus ses i planmessig sammenheng som byutvikling under satsingsområde foreløpig kalt for «Kulturkvartalet».

8. Kommunestyret ber om at det utredes arealer og rammer for eventuell framtidig energiproduksjon i Sortland. Det skal særlig vurderes hvordan planen kan legge til rette for en enkel og forutsigbar etablering av mindre vindkraftanlegg gjennom arealavklaringer og planbestemmelser. Det skal også vurderes om det fins områder som kan være aktuelle for større energianlegg, herunder vindkraft, samt hvilke arealmessige forutsetninger som må være til stede dersom kjernekraft eller annen ny energiteknologi skulle bli aktuelt i framtiden. Utredningen skal ivareta hensynet til landbruk, reindrift, natur, landskap, friluftsliv, kulturmiljø, lokaldemokrati og øvrige samfunnsinteresser.

Formannskapet behandling - 11.06.2026 - PS-057/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Votering:
Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Formannskapet PS - 057/26 VEDTAK:

1. Kommunestyret vedtar oppstart planarbeid for revisjon av kommuneplanens arealdel (2017), kommunedelplan for Sortland by (2015) og kommunedelplan Kystsoneplan (2023), jf. Plan- og

bygningsloven § 11-12.

2. Kommunestyret vedtar å sende felles planprogram for kommuneplanens arealdel og kommunedelplan for Sortland by på høring og offentlig ettersyn, jf. Plan- og bygningsloven § 11-13.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Det legges frem forslag til planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel (KPA) og kommunedelplan for Sortland by (byplanen), samt vedtak om varsling av planoppstart og offentlig ettersyn av planprogrammet.

Planprogrammet skal legge rammene for det videre planarbeidet, herunder mål, satsningsområder, utredningsbehov, medvirkning og fremdrift.

Satsningsområdene i planprogrammet er hentet direkte fra kommuneplanens samfunnsdel og tilhørende arealstrategi. Det er gjort en faglig vurdering av hvilke punkter av arealstrategien som kan følges opp gjennom arealplanlegging, og disse er tatt inn i planprogrammet med minst mulig endring av ordlyd. *Det vises til vedlagt notat, hvor sammenhengen mellom samfunnsdelen og satsingsområdene i planprogrammet er gjennomgått.*

Følgende endringer i dagens planstruktur legges til grunn for det videre planarbeidet:

- kystsoneplanen innarbeides i kommuneplanens arealdel, slik at kommunen får én samlet arealplan for land og sjø
- det arbeides videre med en ny og mer avgrenset byplangrense, tilpasset målene i samfunnsdelen om bærekraftig og konsentrert byutvikling

Forslaget til ny byplangrense er et faglig utgangspunkt for planarbeidet, og vil kunne vurderes og justeres gjennom planprosessen og høringen. Innarbeidelsen av kystsoneplanen og ny avgrensning for byplanen begrunnes og redegjøres for i vurderingen.

Ved vedtak om oppstart og høring og offentlig ettersyn av planprogram starter det formelle planarbeidet. I høringsperioden vil det åpnes for medvirkning, dialogmøter og innsending av arealinnspill.

FAKTA I SAKEN
Sortland kommune skal revidere kommuneplanens arealdel og kommunedelplan for Sortland by. Arbeidet følger opp kommunal planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel.

Kommuneplanens arealdel er kommunens overordnede styringsverktøy for arealbruk, og skal avklare langsiktig arealbruk og utvikling i kommunen. Kommunedelplan for byen skal ha et mer detaljert nivå for sentrumsområdene og områdene med størst utviklingspress.

For kommuneplanens arealdel og kommunedelplaner med vesentlige virkninger for miljø og samfunn stiller plan- og bygningsloven krav om planprogram.

Planprogrammet skal:

- beskrive formål og rammer for planarbeidet
- avklare hvilke tema som skal utredes
- redegjøre for fremdrift og medvirkning
- sikre forutsigbarhet i planprosessen

Ved vedtak om varsling av planoppstart og høring av planprogram starter det formelle planarbeidet.

I høringsperioden vil:

- offentlige myndigheter, organisasjoner og innbyggere kunne komme med innspill
- det åpnes for innsending av arealinnspill
- det gjennomføres medvirkningstiltak og dialogmøter

Det vil også legges til rette for digitale medvirkningsløsninger, herunder kartbaserte verktøy hvor innspill kan registreres direkte i kart.

Etter høringsperioden vil innspill vurderes og planprogrammet eventuelt revideres før endelig fastsetting.

I planarbeidet legges det til grunn at:

- kystsoneplanen innarbeides i kommuneplanens arealdel
- det arbeides videre med ny avgrensning for byplanen

Forslaget til plangrensen for Sortland by er et faglig utgangspunkt for planprogrammet og vil kunne justeres gjennom planprosessen. Innarbeidelsen av kystsoneplanen og ny avgrensning for byplanen begrunnes og redegjøres for i vurderingen under.

VURDERING

Forankring i samfunnsdelen og arealstrategien

Planprogrammet bygger på kommuneplanens samfunnsdel og tilhørende arealstrategi, vedtatt av kommunestyret i 2025.

Satsningsområdene som foreslås i planprogrammet er hentet direkte fra samfunnsdelen. Det er gjort en faglig vurdering av hvilke mål og strategier som kan følges opp gjennom kommuneplanens arealdel og kommunedelplan for byen, herunder gjennom arealformål, hensynssoner og bestemmelser. Det vises til vedlagt notat, hvor det redegjøres for hvor og hvordan punktene fra arealstrategien i samfunnsdelen er vurdert og innarbeidet i planprogrammet.

Det har vært et mål å gjøre minst mulig endringer i ordlyd og innhold fra samfunnsdelen, for å sikre tydelig sammenheng mellom overordnede mål og kommunens fysiske arealforvaltning. Det er gjort mindre justeringer på to punkter etter tilbakemelding fra Arealplanutvalget, samt mindre endring av ordlyd på enkelte punkter for at det skal rettes mot arealplanarbeidet. Vurdering av alle punktene og eventuelle justeringer er redegjort for i vedlagt notat.

Planarbeidet vil dermed i stor grad handle om å følge opp allerede vedtatte mål og strategier gjennom kommunens arealforvaltning.

Kystsoneplan innarbeides i kommuneplanens arealdel

Det legges til grunn at kystsoneplanen innarbeides i kommuneplanens arealdel, slik at kommunen får én samlet arealplan for både land- og sjøarealer. Derfor varsles det oppstart planarbeid også for kommunedelplan Kystsoneplan, men et felles planprogram for to planer (KPA og byplan) ettersom den skal innarbeides i KPA.

Innarbeidelsen er i tråd med føringene som ble lagt til grunn ved vedtak av kystsoneplanen, hvor det fremgår av planbeskrivelsen at planen skal innarbeides i kommuneplanens arealdel. Forslaget følger dermed opp tidligere vedtatte føringer for kommunens planforvaltning.

Administrasjonen vurderer at en samordning av arealplanene for land og sjø også vil gi betydelige planfaglige og administrative fordeler.

En samlet arealplan med sjøområder vil:

- gi bedre oversikt og helhetlig arealstyring
- tydeliggjøre sammenhengen mellom arealbruk på land og i sjø
- gi et mer robust og oversiktlig plankart
- redusere grenseflater og risiko for motstrid mellom forskjellige planer

- forenkle saksbehandling og planforvaltning
- gjøre planverket mer tilgjengelig og forutsigbart for innbyggere og næringsliv

Det vurderes også som hensiktsmessig at spørsmål knyttet til arealbruk på land og i sjø behandles samlet i én planprosess, da mange tema og interessekonflikter går på tvers av plangrensene.

Samlet vurderes dette som en mer helhetlig, fremtidsrettet og effektiv løsning for kommunens arealforvaltning.

Ny avgrensning for byplanen
Det foreslås en ny avgrensning for kommunedelplan for Sortland by, tilpasset målene i kommuneplanens samfunnsdel om å styrke Sortland som regionsenter og legge til rette for bærekraftig og konsentrert byutvikling.

Byplanen skal ha et høyere detaljeringsnivå enn kommuneplanens arealdel. Det vurderes derfor som hensiktsmessig å avgrense planområdet til områder med størst utviklingspress og behov for detaljert styring.

En mer avgrenset byplan vil:

- gi tydeligere prioritering av sentrumsutvikling
- legge til rette for mer målrettet arealstyring
- bidra til en mer operativ og gjennomførbar plan

Samtidig vil øvrige områder fortsatt ivaretas gjennom kommuneplanens arealdel.

En justert avgrensning innebærer ikke at områder som eventuelt tas ut, herunder Strand, nedprioriteres. Utviklingen av disse områdene vil fortsatt kunne følges opp gjennom kommuneplanens arealdel og øvrige mål i samfunnsdelen.

Avgrensningen legger også til rette for at større sammenhengende områder, som Hinnøya, kan vurderes helhetlig i kommuneplanens arealdel, noe som er viktig for å ivareta reindriftas arealbehov.

Foreslått avgrensning har med områder i sjø slik at sentrums utvikling i forhold til Kystvakta og Sortland havn (indre havn) kan ivaretas i samme plan. Øvrige grenser i nord og sør følger vegstrekninger som gir et naturlig og tydelig skille fra sentrumsutvikling (bolig, næring og industri) til LNF og henynssoner for landbruk på Ånstad og Steiro/Sør-Steiro.

Forslaget til planavgrensning er et faglig utgangspunkt for planarbeidet og planprogrammet. Endelig avgrensning vil vurderes videre gjennom planprosessen og i sammenheng gjennom arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Medvirkning og videre prosess
Medvirkning vil være en sentral del av planarbeidet og gjennomføres i tråd med plan- og bygningslovens krav.

Kommuneplanens arealdel og kommunedelplan for Sortland by vil legge langsiktige føringer for arealbruk og utvikling i kommunen. Det er derfor svært viktig å legge til rette for bred involvering fra innbyggere, næringsliv, organisasjoner, sektormyndigheter og andre berørte aktører tidlig i planprosessen.

Administrasjonen vurderer at god medvirkning vil være avgjørende for å:

- sikre et bredt og oppdatert kunnskapsgrunnlag
- fange opp lokale behov og utfordringer
- skape forståelse for planarbeidet og de prioriteringene som gjøres
- bidra til bedre forankring av de endelige planene

Det legges derfor opp til flere ulike former for medvirkning, blant annet:

- folkemøter og bygdemøter
- digitale medvirkningsløsninger og kartbaserte innspill
- åpne kontordager og temamøter
- særskilt involvering av barn og unge

Det vil også legges vekt på tydelig og tilgjengelig informasjon underveis i prosessen, blant annet gjennom egne nettsider for planarbeidet.

Personalmessige forhold
Planarbeidet vil kreve betydelig kapasitet i planavdelingen, sammen med Feste. Tydelig organisering og prioritering underveis vurderes som viktig for å sikre god fremdrift.

Medvirkning fra Eldreråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Ungdomsråd
Rådene vil involveres gjennom høring og øvrige medvirkningsarenaer i planprosessen.

Økonomiske forhold
Planarbeidet gjennomføres innenfor vedtatte rammer, men omfanget av vedtak, utredninger og innspill kan påvirke ressursbehovet underveis.

Folkehelse
Planarbeidet vil ha betydning for folkehelse gjennom tilrettelegging for gode bomiljø og aktivitet, møteplasser og tilgang til natur.

Klima-, miljø- og naturforhold
Klima, miljø og naturmangfold vil være sentrale tema i planarbeidet og vil vurderes gjennom konsekvensutredninger og øvrige analyser.

KONKLUSJON
Forslag til planprogram vurderes å gi et godt grunnlag for revisjon av kommuneplanens arealdel og kommunedelplan for Sortland by.

Planprogrammet følger opp mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel og legger til rette for en helhetlig og forutsigbar planprosess med bred medvirkning.

Det anbefales at forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel og kommunedelplan Sortland by legges ut til høring og offentlig ettersyn, samtidig som oppstart av planarbeidet varsles.

Vedlegg:
20260519_Planprogram
20260519_Redegjørelse for bruk av kommuneplanens samfunnsdel